

Εξώφυλλο

ISSN: 2944-9391

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ▪ ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΜΑΡΤΙΟΥ 2024 ▪ ΤΕΥΧΟΣ #292

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

Θοδωρής Κούκιας

ΠΡΟΣΩΠΑ

Ο ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΟΣ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΟΙΟΣ

Βασίλης Κήτας

Η ΒΔΟΜΑΔΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ, ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Οι πιο διαβασμένες ειδήσεις στον Τύπο Ιωαννίνων,
τη βδομάδα που πέρασε

1 «Στα Γιάννενα θα επιβιώσουν 2-3 τμήματα πλην Ιατρικής»

ΜΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ συζήτηση έγινε στο δημοτικό συμβούλιο Ιωαννίνων για τα ιδιωτικά πανεπιστήμια που πλέον, ιδρύονται με βάση νόμου του κράτους και κατά παράκαμψη του σχετικού συνταγματικού άρθρου..

<https://typos-i.gr/article/sta-giannena-8a-epibiwsoyn-2-3-tmhmata-plhn-iatrikhs>

2 Ένας χάρτης με τις τζαμάλες του 2024 στα Γιάννενα

ΣΕ ΠΑΝΩ από 50 σημεία θα ανάψουν, την Κυριακή της Αποκριάς, οι τζαμάλες στα Γιάννενα. Αυτός, είναι ένας χάρτης με τα σημεία όπου οι πολιτιστικοί σύλλογοι θα ανάψουν τις τζαμάλες τους. <https://typos-i.gr/article/enas-xarths-me-tis-tzamales-toy-2024-sta-giannena>

3 Πρωινή πτήση προς Γιάννενα: Θα πάρει πρωτοβουλίες ο Δήμος

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ Ιωαννίνων Θωμάς Μπέγκας αναφέρθηκε στο θέμα των αεροπορικών συνδέσεων των Ιωαννίνων, με αφορμή δημοσιεύματα, όπως είπε, περί κατάργησης της πρωινής πτήσης της Aegean από Αθήνα προς Γιάννενα.

<https://typos-i.gr/article/prwinh-ptshh-pros-giannena-8a-parei-prwtoboylies-o-dhmos-iwannitwn>

4 Οι ταινίες στις αίθουσες των Ιωαννίνων

<https://typos-i.gr/article/oi-tainies-stis-aiθouses-twn-iwanninwn>

Ο Τύπος χρειάζεται τη στήριξή σας

Ο Τύπος Ιωαννίνων typos-i.gr, είναι ένα ανεξάρτητο, συνεταιριστικό μέσο ενημέρωσης στα Γιάννενα, με τρεις εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης.

Τίποτα από τα παραπάνω δεν είναι δεδομένο στα ΜΜΕ.

Είναι επίσης ένα μέσο ενημέρωσης που θέλει και επιδιώκει να βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στους αναγνώστες και τις αναγνώστριές του. Γιατί το αναγνωστικό κοινό είναι πάντα αυτό που τελικά έχει τον τελευταίο λόγο. Και έτσι πρέπει. Αυτό που θέλουμε, είναι προοπτικά να βασιζόμαστε αποκλειστικά στις συνδρομές των αναγνωστών και αναγνωστριών μας.

Η επιβίωση της δημοσιογραφίας, πόσο μάλλον σε τοπικό επίπεδο, δεν είναι εύκολη υπόθεση.

Με την προϋπόθεση της αλληλεπίδρασης και της συνειδητοποίησης του πραγματικού ρόλου ενός μέσου ενημέρωσης, ο «Τύπος Ιωαννίνων» ζητάει τη στήριξή σας.

Τη στήριξη του καθενός και της καθεμίας από εσάς που μας διαβάζει τόσα χρόνια και που μας εμπιστεύεται.

Κάνοντας μια συνδρομή μέσω του **Patreon**, με 5 ευρώ το μήνα, στηρίζετε την ύπαρξη του typos-i.gr και όλων των πραγμάτων που δημιουργούμε.

Από τις καθημερινές ειδήσεις και την ενημέρωση, μέχρι τις εκδόσεις, τα ντοκιμαντέρ κ.ο.κ.

Για να κάνετε τη συνδρομή, πατήστε το κόκκινο «κουμπί» στο τέλος του άρθρου ή απλά, τον εξής σύνδεσμο: https://www.patreon.com/TyposI?fan_landing=true

Μέσω του Patreon, μιας πλατφόρμας στήριξης δημιουργών περιεχομένου, θα μπορείτε να βλέπετε είτε αποκλειστικό περιεχόμενο, άρθρα που ανεβαίνουν μόνο εκεί δηλαδή και όχι δημόσια, είτε να έχετε πρόσβαση νωρίτερα σε podcasts, ψηφιακά έντυπα, είτε να συμμετέχετε σε κληρώσεις για θεάματα που γίνονται στα Γιάννενα.

Επίσης, μπορείτε εκεί να δείτε όλο το **ντοκιμαντέρ By the Lake**, για τη μουσική σκηνή των Ιωαννίνων μεταξύ 1975-1995, αλλά και να κατεβάσετε **δύο ψηφιακές εκδόσεις** του Τύπου Ιωαννίνων.

Επιπλέον, κάθε συνδρομητής-τρια θα λάβει έναν κωδικό έκπτωσης για τον επόμενο τόμο «**25+1 ρετρό ιστορίες**» που θα κυκλοφορήσει το 2024.

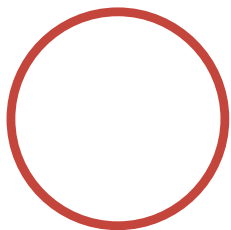
Ουσιαστικά, μέσω του Patreon, κάνετε μια πάγια εντολή για κάθε μήνα μέσω της τραπεζικής σας κάρτας. Δεν πρόκειται να σας ζητηθούν τραπεζικοί κωδικοί ή ο,τιδήποτε προσωπικό. Το Patreon είναι μια αναγνωρισμένη και ασφαλής πλατφόρμα στήριξης δημιουργών.

Αν έχετε πρόβλημα στην εγγραφή, μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μας με mail ή στο messenger της σελίδας του Τύπου στο facebook, για πληροφορίες.

 BECOME A PATRON

Ο Θοδωρής Κούκιας, οι νεανικές του ιστορίες και ένα βραβείο

[ΤΗΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΑΓΓΕΛΗ]

Ο Θοδωρής Κούκιας είναι εκπαιδευτικός και διευθυντής στο Γυμνάσιο Λογγάδων Ιωαννίνων. Είναι όμως και συγγραφέας, και μάλιστα βραβευμένος. Στα φετινά Κρατικά Λογοτεχνικά Βραβεία, στον Θοδωρή Κούκια απονεμήθηκε το Κρατικό Βραβείο Εφηβικού-Νεανικού Λογοτεχνικού Βιβλίου για το τελευταίο, τέταρτο στη σειρά, βιβλίο του «Τετράγωνα πλάσματα, ιπτάμενες μέδουσες» (εκδόσεις Κέδρος).

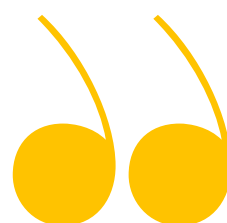
Ο «Τύπος Ιωαννίνων» είχε μαζί του μια συζήτηση.

Τι το διαφορετικό προσφέρουν στους αναγνώστες τα βιβλία της νεανικής λογοτεχνίας;

Νομίζω ότι η κατηγορία «νεανική λογοτεχνία» είναι λίγο μπερδεμένη στην Ελλάδα. Κάποιοι προτιμούν τον όρο «εφηβική λογοτεχνία». Εγώ προτιμώ τον αμερικάνικο όρο «young adult» που αφορά τους νέους ενήλικες. Κι αυτή τη λογοτεχνία θεωρώ ότι γράφω. Βιβλία όπου οι πρωταγωνιστές είναι νέοι, στα 16 με 18 τους χρόνια, που έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό: θέλουν να φτιάξουν ένα νέο σύμπαν. Πιστεύω ότι η νεανική λογοτεχνία προσφέρει αυτή την έκρηξη της νεανικής αισιοδοξίας ότι τα πράγματα μπορούν να αλλάξουν και να φτιαχτούν όπως θέλουν οι νέοι άνθρωποι. Άρα όποιος θέλει να διαβάσει ένα βιβλίο για το πώς μια παρέα νέων ξεκινά αυτό το ταξίδι για να αλλάξει όλα, τότε ναι μπορεί να διαβάσει νεανική λογοτεχνία. Να βρει κάτι σε αυτήν, κάτι από τον παλιό μας ρομαντισμό. Αλλά θέλω να πω κάτι άλλο γιατί και στα βραβεία στην Ελλάδα υπάρχει μια κατηγοριοποίηση. Στο εξωτερικό, ίσως όχι τόσο πολύ. «Ο φύλακας της σίκαλης» ή «Η κλέφτρα των βιβλίων» είναι στην ουσία κλασικά εφηβικά αναγνώσματα. Το ίδιο και η εξαιρετική δυστοπική σειρά βιβλίων «Hunger Games»

αν δεν είχα γίνει εκπαιδευτικός, δεν θα είχα γίνει και συγγραφέας ή τουλάχιστον άνθρωπος που πειραματίζεται και ασχολείται με τη γραφή. Πριν μπω στον χώρο της εκπαίδευσης, δεν μπορούσα να φανταστώ πώς λειτουργεί αυτός ο κόσμος.

που έχει μεταφερθεί και στο σινεμά. Οι ξένοι εκδοτικοί οίκοι δεν γράφουν στο οπισθόφυλλό τους σε ποιες ηλικίες απευθύνεται. Σε όποιον για παράδειγμα αρέσει η δυστοπία, μπορεί να διαβάσει το «Hunger Games». Με αυτή την άποψη, συμφωνώ. Αν σε κάποιον αρέσουν οι νεανικές ιστορίες, μπορεί να τις διαβάσεις ανεξαρτήτως ηλικίας.

Είναι και για το ενήλικο κοινό δηλαδή.

Είναι για όλους. Για όλους όσους θέλουν να διαβάσουν νεανικές περιπέτειες, να καταλάβουν τις ανησυχίες και τα όνειρα των νέων που θέλουν να αλλάξουν μια συγκεκριμένη πραγματικότητα.

Πόσο εύκολο είναι για έναν συγγραφέα νεανικής λογοτεχνίας να βγει έξω από τα όρια του κοινωνικά αποδεκτού;

Είναι μια μεγάλη κουβέντα. Το συνδέσω και με τη λογοκρισία και με το πόσο ελεύθερος είναι πραγματικά ένας συγγραφέας αν φοβάται ότι ένα λύκειο δεν θα βάλει το βιβλίο του στη σχολική βιβλιοθήκη. Πιστεύω ότι όλοι οι συγγραφείς που γράφουμε νεανική λογοτεχνία, λειτουργούμε λίγο με έναν εσωτερικό κόφτη. Ή όταν δεν τον έχουμε εμείς, έχει τον κόφτη ο εκδοτικός οίκος. Γιατί δεν θέλουμε να προσβάλ-

λουμε το κοινό, δεν θέλουμε οι γονείς να πιάσουν στα χέρια τους ένα βιβλίο και να το αφορίσουν. Αλλά, από την άλλη, δεν θέλουμε να προδώσουμε και το δικό μας ιδεώδες, ούτε να βγει κάτι ψεύτικο. Αν χρειαστεί να γραφεί μια βρισιά που λέει ένας νέος άνθρωπος, πρέπει να γραφεί. Δεν χρειάζεται να φιλτραριστεί ή να λογοκριθεί. Νομίζω ότι μπορούμε να μιλάμε πιο εύκολα τη γλώσσα των νέων χωρίς απόπειρες λογοκρισίας.

Πόσο διαφορετικός είναι ο ρόλος ενός συγγραφέα από αυτόν του εκπαιδευτικού, τον οποίο υπηρετείς, όσον αφορά την αγωγή εφήβων; Συγκρούονται; Αλληλοσυμπληρώνονται;

Και συγκρούονται και αλληλοσυμπληρώνονται. Έχω ξαναπεί ότι, αν δεν είχα γίνει εκπαιδευτικός, δεν θα είχα γίνει και συγγραφέας ή τουλάχιστον άνθρωπος που πειραματίζεται και ασχολείται με τη γραφή. Πριν μπω στον χώρο της εκπαίδευσης, δεν μπορούσα να φανταστώ πώς λειτουργεί αυτός ο κόσμος. Μέχρι τότε είχα έναν τελειώς διαφορετικό τρόπο ζωής. Η πρώτη μου δουλειά ήταν σε μια τράπεζα όπου είχα διοριστεί ως απόφοιτος οικονομικών σχολών. Όταν παραιτήθηκα από αυτή τη δουλειά και αποφάσισα να μπω στην εκπαίδευση, έπρεπε να επαναπροσδιορίσω τον ρόλο μου για να καταφέρω να επικοινωνήσω με τους μαθητές. Γιατί οι μαθητές δεν θέλουν έναν τραπεζικό να τους κάνει μάθημα. Μέσα σε αυτή τη διαδικασία αποσαφήνισης του νέου ρόλου αλλά και μέσα από τις πολλές κοινωνίες στις οποίες υπηρέτησα ως εκπαιδευτικός, όλα όσα βίωσα και βιώνω αποτέλεσαν την πρώτη ύλη, το καύσιμο για τη λογοτεχνία. Αν δεν ήμουν στα σχολεία, δεν θα υπήρχε ποτέ η ανάγκη να γίνουν βιβλία τα βιώματά μου. Το ένα έφερε το άλλο. Και σε καμία περίπτωση δεν θέλω να υπάρχει το ένα εις βάρος του άλλου. Κατά περιόδους, οι προτεραιότητες αλλάζουν. Το ένα δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς το άλλο.

Κλείνεις μια δεκαετία στον χώρο της λογοτεχνίας η οποία έφερε φέτος το Κρατικό Βραβείο Νεανικής Λογοτεχνίας. Πώς την έχει βιώσει αυτή τη διαδρομή; Και σημαίνει αυτό το βραβείο για σένα;

Τη βίωσα με τους συνεργάτες μου από τον εκδοτικό οίκο «Κέδρος», με τους οποίους είμαστε τα περισσότερα χρόνια μαζί. Τη βιώσαμε βήμα βήμα και αργά χωρίς να διεκδικούμε ποτέ μεγαλύτερο μερίδιο από ό,τι μας ανήκει. Δεν βγήκαμε ποτέ να «φωνάξουμε» περισσότερο από ό,τι έπρεπε.

Όλα τα βήματα και τα βιβλία που προηγήθηκαν, ήταν μια αργή σταθερή και ήρεμη πορεία για να φτάσουμε στο σημείο να μιλάμε για το τέταρτο αυτό βιβλίο για το οποίο ήρθε η μεγάλη αναγνώριση. Εννοείται ότι δεν οφείλεται μόνο σε εμένα. Εγώ έχω γράψει ένα μυθιστόρημα. Είναι πολλοί άνθρωποι που βοήθησαν για να βγει ένα άρτιο αποτέλεσμα. Δούλεψαν φιλόλογοι στο κείμενό μου, επιμελητές, εικονογράφοι, γραφίστες. Το κρατικό βραβείο το υποδεχτήκαμε με μεγάλη χαρά. Είναι ωραίο να αναγνωρίζεται και από άλλους, κι όχι μόνο

από το αναγνωστικό κοινό, ότι υπάρχει νόημα σε αυτό που κάνεις. Νομίζω ότι το βραβείο ήρθε τη στιγμή που έπρεπε.

«Τετράγωνα κύματα, ιπτάμενες μέδουσες» ο τίτλος του βιβλίου. Τι πραγματεύεται;

Είναι μια δυστοπία. Είναι μια πραγματικότητα σε καμιά 40αριά χρόνια από σήμερα, σε μια περιέργη κοινωνική συνθήκη. Έχει έρθει ένα οριστικό σημείο στην κοινωνία και λένε οι κυβερνήσεις ότι για να προχωρήσει ο άνθρωπος, πρέπει να συγχωνευτούμε με την Τεχνητή Νοημοσύνη. Οπότε οι άνθρωποι άρχισαν να διχάζονται. Και λόγω του διχασμού, οι κυβερνήσεις της εποχής αποφασίζουν να περιχαρακωθούν σε μια νέα κοινωνία, σε ένα νέο κράτος που τυχαίνει να είναι η Αθήνα και τα περίχωρά της. Οπότε δημιουργείται μια υπέρμετρα αναπτυγμένη κοινωνία με τις αποφάσεις να λαμβάνονται από ένα δίκτυο που αποκαλείται «Άργος». Έξω από αυτή την κοινωνία, συνεχίζουν να ζουν οι άνθρωποι που δεν έχουν καμία σχέση με τις τεχνολογίες. Και τότε, στο ενός διαγωνισμού-μιας δοκιμασίας, μια νέα παρέα εφήβων από τον παλιό κόσμο πάει στη νέα κοινωνία. Και εκεί οι έφηβοι αυτοί προσπαθούν να καταλάβουν αν αξίζει αυτή η νέα κοινωνία όπως και τι θέλει από αυτούς. Στο τέλος του βιβλίου, βλέπουμε ότι οι κάτοικοι των επαρχιών έχουν κάτι που το θέλει πολύ η νέα κοινωνία...

Θα επιμένεις στη νεανική λογοτεχνία; Η σκέφτεσαι κάτι άλλο;

Θα ήθελα να συνεχίσω στο συγκεκριμένο είδος και τα επόμενα χρόνια. Έχω στο μυαλό μου κάποιες ιστορίες, με υπόβαθρο πάντα το σχολείο, που θα ήθελα να ειπωθούν, να γραφούν. Όταν ειπωθούν κι αυτές, τότε μπορεί να ηρεμήσω και να δω κάτι άλλο λογοτεχνικά. Όπως και με τη δυστοπία. Πάντα είχα στο μυαλό μου ότι πρέπει να γράψω μία τέτοια ιστορία. Και θα ήθελα να ξαναγράψω άλλη μία στο μέλλον.

Είναι ένα είδος δυστοπίας η μετα-covid εποχή στην εκπαίδευση;

Δυστοπία θα ήταν πιο πολύ αν συνεχίζαμε να ζούμε covid καταστάσεις ή αν αυτό που ζήσαμε, διαρκούσε περισσότερο. Ήταν σίγουρα δυστοπικό πάντως ό,τι ζήσαμε με τους άδειους δρόμους, με τις μάσκες και λοιπά.

Δεν βλέπεις διαφορές στο μαθητικό δυναμικό;

Βλέπω αλλά όχι δυστοπικές. Βλέπω διαφορές που έχουν να κάνουν ίσως με την επιθετικότητα. Τα παιδιά έγιναν πιο επιθετικά μακριά από το σχολείο, ενώ βλέπω ότι υπάρχουν και περιστατικά ματαίωσης σχεδίων. Τα παιδιά λένε ότι ήταν δύο χαμένα χρόνια. Όταν ακούς κάτι τέτοιο από ένα 15χρονο παιδί, που αποτελεί μέρος του πιο δυναμικού κομματιού της κοινωνίας, είναι δύσκολο. Μπορεί όντως να υπάρχει ένα στοιχείο δυστοπίας.

Σε ευχαριστούμε πολύ.

Από τον Γουλά στην Πλατανιά

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Στο ΦΕΚ 193 του 1928, ανάμεσα στις πολλές μετονομασίες χωριών –καθώς τότε ήταν οι δύο πρώτες μεγάλες «δόσεις» μετονομασιών στο ελληνικό κράτος-, υπάρχει και μια από τις τρεις επίσημες (και πολύ περισσότερες πιο άγνωστες και ανεπίσημες, ενδεχομένως) «Πλατανιές» της Ελλάδας: Αυτή των Ιωαννίνων.

Ο Πλατανιάς βρίσκεται περίπου 15 χλμ νοτιοδυτικά των Ιωαννίνων.

Τότε, ανήκε διοικητικά στην επαρχία Δωδώνης και λεγόταν Γουλά ή Γουλάς.

Η Πλατανιά είναι μια κοινότητα του παλιού Δήμου Παμβώτιδας. Μαζί με το Γερακάρι και τον Καραδήμα αποτελούν την τοπική κοινότητα Πλατανιάς.

Το δε αρχικό όνομα, το «Γουλάς», θεωρείται ότι προέρχεται από το «κουλάς» ή «κουλές», το «μικρό φρούριο», ο πύργος, το οχύρωμα. Ο Οικονόμου στα «Οικωνύμια» του 2002, παραθέτει την αραβοτουρκική ρίζα kule, ως δάνειο, όχι μόνο στα ελληνικά, αλλά και σε βαλκανικές γλώσσες.

Το αρχικό όνομα, το «Γουλάς», θεωρείται ότι προέρχεται από το «κουλάς» ή «κουλές», το «μικρό φρούριο», ο πύργος, το οχύρωμα

Ο αμπελουργός και οινοποιός Βασίλης Κήτας και η Μαρία Τσέπη, συνοδοιπόρος στη ζωή και στην οινοποιία

Ένα πρωινό στο οινοποιείο του Βασίλη Κήτα

[ΤΗΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΑΓΓΕΛΗ]

Πάνω στο δρύινο τραπέζι του οινοποιείου, η «οικογένεια» ενός εμφιαλωμένου κρασιού: το αφρώδες, το κόκκινο, το ροζέ και το λευκό.

«Φύσης γήμορο»: μια καθόλου τυχαία ονομασία που αντικατοπτρίζει τη φιλοσοφία ενός ιδιαίτερου αμπελουργού και οινοποιού των Ιωαννίνων, του Βασίλη Κήτα. Ενός ανθρώπου που επιμένει βιολογικά τόσο στην καλλιέργεια όσο και στην οινοποίηση, που σέβεται τη φύση και τις επιταγές της, που δεν παύει να πειραματίζεται και που να μιλάει με την ίδια θέρμη για τα αμπελοτόπια, τις ποικιλίες και το κρασί σαν να μην έχουν περάσει 35 χρόνια από τότε που καλλιέργησε το πρώτο του αμπέλι και έφτιαξε το πρώτο του βιολογικό κρασί.

Ένας σκαντζόχοιρος, ένα πουλί, μια αρκούδα κι όχι μόνο: ζώα που «συντροφεύουν» συνήθως τα αμπέλια, αλλά και τις εμπορικές ετικέτες του εμφιαλωμένου κρασιού. Γήμορο ήταν το ποσοστό της

συγκομιδής που κατέβαλε ο ενοικιαστής καλλιεργητής ως μίσθωμα στον ιδιοκτήτη του αγρού, τα παλιά χρόνια.

«Φύσης γήμορο» είναι «το ενοίκιο που δίνουμε στη φύση μέσα από τα σταφύλια που μας τρώνε τα ζώα» μας λέει ο Βασίλης Κήτας. Τα αμπέλια βρίσκονται σε μια έκταση 100 στρεμμάτων στην αμπελουργική ζώνη της Ζίτσας. Το οινοποιείο έχει τη βάση του στην Άνω Λαψίστα.

Τρία από τα τέσσερα κρασιά «Φύσης Γήμορο», όπως και ένα τέταρτο κρασί, ένα παλαιωμένο λευκό ξηρό («Ορειθαλής»), συμμετείχαν στον φετινό διαγωνισμό «Thessaloniki Wine & Spirits Trophy». Και τα τέσσερα πήραν από ένα χάλκινο βραβείο. Μια επιβράβευση μιας πολυετούς προσπάθειας.

Ο Βασίλης Κήτας είναι ένας χαμηλών τόνων οινοποιός. Δεν είναι από αυτούς που «κυνηγάνε» τη δόξα και την επιβεβαίωση. Γνωρίζει πολύ καλά ο ίδιος τι προϊόν παράγει, όπως και οι καταναλωτές. Την απόφασή του να συμμετάσχει σε έναν διαγωνισμό θα μπορούσε να τη χαρακτηρίσει κανείς έκπληξη.

Όπως συμβαίνει όμως σε κάθε δουλειά, όσο διακριτικά κι αν θέλει κανείς να την κάνει, κάπου κάπου υπάρχει η ανάγκη να ακούσεις και τη γνώμη ανθρώπων του χώρου, γευσιγνωστών της Ελλάδας και του εξωτερικού. Πόσο μάλλον όταν πρόκειται για ένα μικρό οινοποιείο που επιμένει βιολογικά και που, με κάθε ευκαιρία, εισάγει στον τρόπο εργασίας του παραδοσιακές μεθόδους οινοποίησης.

Όπως συμβαίνει με το ημιαφρώδες ροζέ βιολογικό κρασί της γνωστής πα... «οικογένειας». «Η δεύτερη ζύμωση γίνεται μέσα στη φιάλη με τις γηγενείς ζύμες και τα φυσικά σάκχαρα του σταφυλιού» αναφέρει.

Για τον Βασίλη Κήτα το εγχείρημα με το εμφιαλωμένο κρασί ήρθε φυσιολογικά. Ως μια εξέλιξη σε ό,τι έκανε τα προηγούμενα χρόνια. Για πολλά χρόνια, ασχολούνταν μόνο με το κρασί σε ασκό. Το «κρασί του Κήτα», όπως ήταν γνωστό. Και παραμένει γνωστό, με αυτόν τον τρόπο. Το κρασί σε ασκό δεν το εγκατέλειψε ποτέ. Μπήκε όμως και στον χώρο του εμφιαλωμένου κρασιού, κρίνοντας ότι είχε έρθει η ώρα να κάνει μια στροφή. Και όπως λέει χαριτολογώντας, «ανταγωνιζόμαστε τον εαυτό μας».

Στα αμπέλια του βρίσκει κανείς αρκετές οινοποιήσιμες ποικιλίες σταφυλιού. Πέραν της ντεμπίνας, μαλαγουζιά, ροδίτη, cabernet sauvignon, syrah, merlot. Κάθε ποικιλία ή κάθε πρόσμιξη ποικιλιών ανοίγει τους δικούς της δρόμους οινοποίησης. Ο κάθε αμπελουργός ξέρει καλά όμως ότι η σοδειά της κάθε χρονιάς εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις καιρικές συνθήκες. Και οι καιρικές συνθήκες είναι αυτές που συχνά δείχνουν έναν διαφορετικό δρόμο οινοποίησης. Αρκεί να τον ακολουθήσει κανείς.

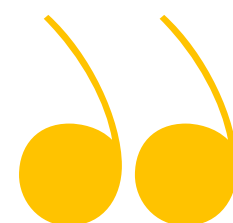
Το 2022 έτυχε να πέσει ένα χαλάζι σε ένα αμπελοτόπι στο Γαρδίκι, στη μοναδική καλλιέργεια της οινοποιίας Κήτα εκτός της αμπελουργικής ζώνης της Ζίτσας. Το τοπικό αυτό χαλάζι αντί να καταστρέψει τον καρπό, έμελλε να οδηγήσει σε μια υπερωρίμανση του σταφυλιού.

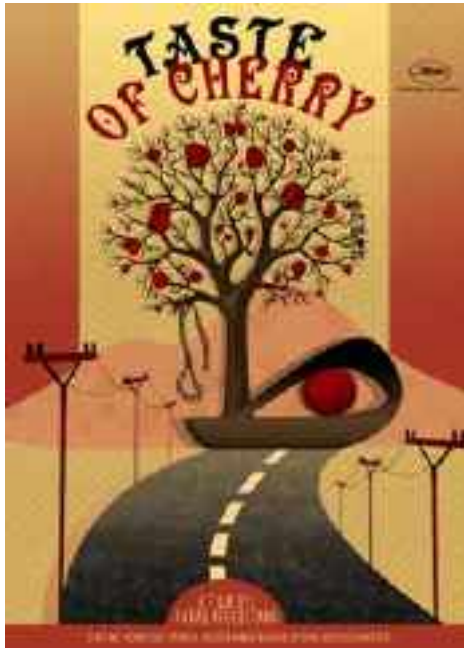
Λίγο ο καιρός λίγο η τύχη, λοιπόν, ο Βασίλης Κήτας είδε στο υπερώριμο αυτό σταφύλι την ευκαιρία να δημιουργήσει ένα διαφορετικό κρασί: ένα βιολογικό ροζέ, πολύ γλυκό με φυσική διαδικασία («Ακροβασίες»). Στη «χρονιά του χαλαζιού», τη χρονιά που η φράση «μάζευε κι ας είναι ρώγες» είχε κυριολεκτικό νόημα, έκανε ένα «πείραμα», προχώρησε σε μια οινοποιητική ακροβασία που πέτυχε. Η φύση χρειάζεται το γήμоро της, θέλει όμως και να μην την περιφρονείς, να μην περιφρονείς και τα λίγα που σου δίνει.

Ίσως αυτή είναι και η βασική, σταθερή αξία αυτού του βιολογικού οινοποιείου: Ο σεβασμός στη φύση.

«Φύσης γήμоро» είναι «το ενοίκιο που δίνουμε στη φύση μέσα από τα σταφύλια που μας τρώνε τα ζώα» μας λέει ο Βασίλης Κήτας. Τα αμπέλια βρίσκονται σε μια έκταση 100 στρεμμάτων στην αμπελουργική ζώνη της Ζίτσας. Το οινοποιείο έχει τη βάση του στην Άνω Λαφίστα.

ΣΙΝΕΜΑ**ΘΕΑΤΡΟ****19 ΜΑΡΤΙΟΥ****«Taste of Cherry»**

Η ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ Ομάδα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων παρουσιάζει την ταινία «Taste of Cherry» [1997] του Abbas Kiarostami, στο πλαίσιο του αφιερώματός της «Ποιοι είμαστε, πού πάμε;», την Τρίτη 19 Μαρτίου, στις 21:00, στον πολιτιστικό πολυχώρο «Δημήτρης Χατζής», στα παλαιά σφαγεία.

Υπόθεση: Ένας Ιρακινός άνδρας, οδηγώντας το αμάξι του, ψάχνει κάποιον να εκπληρώσει μια επιθυμία του. Είσοδος ελεύθερη.

ΕΚΘΕΣΗ**ΑΠΟ 20 ΜΑΡΤΙΟΥ****Έκθεση γλυπτικής και χαρακτικής του Δημ. Τσιρογιάννη**

ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ «Χαρακτικές, Γλυπτικές Συνδέσεις» του Δημήτρη Τσιρογιάννη θα φιλοξενήσει το Ίδρυμα Ιωσήφ και Εσθήρ Γκανή (Σούτσου 6, Ιωάννινα) από 20 Μαρτίου έως 19 Απριλίου. Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα έως Παρασκευή 9.00 πμ έως 14.00 μμ, Τετάρτη 6.00μμ - 9.00μμ.

21 ΜΑΡΤΙΟΥ**«Μινιμάλ» με την Ήρα Κατσούδα**

Η ΗΡΑ Κατσούδα παρουσιάζει την παράσταση «Μινιμάλ» στα Γιάννενα, στο θέατρο «Κύκλος», την Πέμπτη 21 Μαρτίου (εισιτήριο 10 ευρώ). Η παράσταση ξεκινάει στις 21.15. Ηλεκτρονική προώληση εδώ: <https://www.ticketservices.gr/event/ioannina-ira-katsouda-minimal/>

22, 23 ΚΑΙ 24 ΜΑΡΤΙΟΥ**«Καημός»**

«ΚΑΗΜΟΣ» είναι ο τίτλος της παράστασης με σκοτεινά λαϊκά παραμύθια που ανεβάζει ανά τριήμερο μέχρι τον Απρίλιο η «Θεατρική Συμπαιγνία» στον χώρο της, στη «Σκηνή 125», εντός του ΚΕΠΑΒΙ.

Η παράσταση ανεβαίνει στις 22, 23 και 24 Μαρτίου, στις 21:00. Τη σκηνοθεσία-δραματοουργία έχει κάνει η Γιολάντα Καπερδά. Τη μουσική σύνθεση ο Κώστας Κωσταδήμας. Παίζουν: Κατερίνα Βασιλείου, Χρήστος Δημητρίου, Γιολάντα Καπερδά, Στέλλα Κατσαρού, Τερέζα Παπακώστα, Βασίλης Σιάφης, Διονυσία Φειδοπούλου. Μουσικός επί σκηνής: Τερέζα Παπακώστα. Κατάλληλη άνω των 16 ετών. Εισιτήριο: 13€, 10€ μειωμένο. Διάρκεια παράστασης: 80 λεπτά. Τηλέφωνα κρατήσεων: 26513-12830, 6945533242 & 6983749922. Προώληση εισιτηρίων: Καφέ μπαρ Σκάλα, βιβλιοπωλεία Αναγνώστης και Χαρτέξ και ηλεκτρονικά <https://www.more.com/theater/kaimos/>.

23 ΜΑΡΤΙΟΥ**Θεατρικό αναλόγιο στο Μουσείο Αργυροτεχνίας**

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ τον εορτασμό της 25ης Μαρτίου, το Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς (ΠΙΟΠ) παρουσιάζει το θεατρικό αναλόγιο «Οι νεκροί δεν μιλούν: Η Περίπτωση του Οδυσσέα Ανδρούτσου» το Σάββατο 23 Μαρτίου, στις 19:00, στο Μουσείο Αργυροτεχνίας Ιωαννίνων. Συντελεστές: Κείμενο: Ιωάννα Λιούτσια. Σκηνοθεσία: Παναγιώτης Γεωργούλας. Μουσικές παρεμβάσεις επί σκηνής: Χριστίνα Ευαγγέλου.

Ερμηνεύουν: Μάριαμ Γκαρανάση, Κατερίνα Στεφάνου, Απόστολος Τζίμας, Παναγιώτης Γεωργούλας. Η είσοδος είναι ελεύθερη για το κοινό. Απαραίτητη η κράτηση θέσης. Για περισσότερες πληροφορίες και κρατήσεις, στο Μουσείο, στο τηλέφωνο 26510 64065 [καθημερινά, εκτός Τρίτης, 10:00-18:00].

23, 24 ΚΑΙ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ**«Δυόμισι Φόνοι & Ένα Μπουλντόγκ»**

Η ΟΜΑΔΑ τέχνης «βορείως» ανεβάζει στη θεατρική σκηνή με το έργο των Μ. Ρέππα-Θ. Παπαθανασίου «Δυόμισι Φόνοι & Ένα Μπουλντόγκ» (βασισμένο στο έργο του Ευγένιου Λαμπής: «Η υπόθεση της οδού Λουρσίν»). Πρόκειται για μια φαρσοκωμωδία σε σκηνοθεσία (μουσική επιμέλεια και σκηνογραφία) του Πάνη Σεντελέ που ανεβαίνει έως 8 Απριλίου κάθε Σάββατο, Κυριακή και Δευτέρα, στις 20:30, στον χώρο της ομάδας «βορείως», στο ΚΕΠΑΒΙ, στην αίθουσα 120.

Παίζουν (με σειρά εμφάνισης): Χαρά Καρυωτάκη, Χρήστος Σδράλης, Γεωργία Παπαδημητρίου, Χαρά Παπαδημητρίου, Πάνος Σεντελές, Γιάννης Σεντελές και Ρίζος Τραγουδάρας. Βοηθός σκηνοθέτη ο Γιώργος Ζιώγας. Στα βίντεο εμφανίζονται: Γιώργος Ζιώγας, Μαίρη Κατσαριώτη, Βασίλης Παπανικολάου, Δάφνη Πουρναρά, Σοφία Σιώζιου. Εισιτήριο: 10 € - μειωμένο 8 €. Πληροφορίες - κρατήσεις: 6941 468 358

21 ΜΑΡΤΙΟΥ**Μουσική εκδήλωση στην ΕΗΜ**

ΜΟΥΣΙΚΗ εκδήλωση με τίτλο «Η ποίηση στο πεντάγραμμο» διοργανώνει η Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών (ΕΗΜ) την Πέμπτη 21 Μαρτίου, στις 20:00, στην αίθουσα «Κ. Κατσόρη» του μεγάρου της (Παρασκευοπούλου 4). Ερμηνεύει η υψίφωνος Ειρήνη Δόβα. Μαζί της η Γεωργία Αναστάση στο πιάνο, ο Λευτέρης Καραγιάννης, στα πνευστά και στην ενορχήστρωση, η Μαρία Στρατσάνη στην ανάγνωση και επιμέλεια και η Τιτίκα Τζάλλα στην ανάγνωση. Είσοδος ελεύθερη.

22 ΜΑΡΤΙΟΥ**Μια εκδήλωση στη Δημοτική Πινακοθήκη**

ΒΡΑΔΙΑ ποίησης, μουσικής, λόγου & τέχνης διοργανώνει η Δημοτική Πινακοθήκη Ιωαννίνων την Παρασκευή 22 Μαρτίου, στις 19:00. Συμμετέχει το Σύλλογο Εγχόρδων Δημοτικού Ωδείου Ιωαννίνων: Βάσω Αρλέτου, βιολί, Σπύρος Ζαπάντης, βιολί, Μαριάνθη Καψάλη, βιόλα, και Απόστολος Παπαπέτρος, κοντραμπάσο. Συμμετέχουν οι ποιητές: Μίλτος Γήτας, Τάσος Κανάσης, Γιάννα Κούλα, Γιώργος Κουλιανός. Πηνελόπη Μαρνέλη, Γιώτα Παρθενίου. Ξενάγηση στην συλλογή έργων των Παύλου Σπουρέλα και Ευγενίας Σάλλα, μέρος της οποίας εκτίθεται στη Δημοτική Πινακοθήκη με τον τίτλο «Μια συνηθισμένη μέρα», θα κάνει ο Παύλος Σπουρέλας.

ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΤΑΞΙΔΙΑ

Η καλλιτεχνική και λογοτεχνική σπουδαιότητα της Ραβένας

Ένα ταξίδι δεν είναι απλώς μια μετάβαση. Είναι γνωριμία με τόπους και ανθρώπους, είναι ιδέες, είναι εμπειρίες, είναι εικόνες και εντυπώσεις, είναι έμπνευση. Κάθε ταξίδι συνδέεται με μια πλούσια θεματολογία: από την τουριστική βιομηχανία μέχρι τις συγκοινωνίες, από τη γεωγραφία μέχρι την ιστορία, από τη λογοτεχνία μέχρι την τέχνη και από την οικονομική και κοινωνική οργάνωση μέχρι την οικολογία.

Στο πλαίσιο συνεργασίας του με τον «Τύπο Ιωαννίνων», ο Γιάννης Παπαδημητρίου, δικηγόρος και ένας άνθρωπος με μεγάλη διαδρομή στην πολιτική

ζωή του τόπου και στα κινήματα, γράφει «για τα δικά μας ταξίδια», για περισσότερο ή λιγότερο γνωστούς προορισμούς, για τόπους που έχει επισκεφθεί. Και πάντα με την ιδιαίτερη αυτή ματιά του, που βάζει στο επίκεντρο τον ταξιδιώτη και όχι τον τουρίστα.

Προορισμός αυτής της εβδομάδας, είναι η Ραβένα της Ιταλίας. Με το ταξίδι αυτό κλείνει ο κύκλος της συνεργασίας. Μέσα στους τελευταίους αυτούς μήνες γράφηκαν 20 κείμενα. Και ήταν ένα απολαυστικό «ταξίδι»...

Τυρος-Ι

[ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ]

Δεν είναι μόνο για τους Έλληνες επέτειος η 25η Μαρτίου! Η Ιταλία έχει καθιερώσει την ημέρα αυτή ως Dantedì, λογοτεχνική επέτειο προς τιμήν του Ντάντε Αλιγκιέρι, ενός από τους μεγαλύτερους συγγραφείς όλων των εποχών, δημιουργού της «Θείας Κωμωδίας» και πατέρα της σύγχρονης ιταλικής γλώσσας.

Αν και ο ποιητής ήταν Φλωρεντίνος και έζησε λίγα χρόνια στη Ραβένα, είναι αυτή, που διεκδίκησε και κατοχύρωσε την πρωτοκαθεδρία στη μνήμη του. Ευκαιρία να πεταχτούμε στην πόλη των 160.000 κατοίκων στην ακτή της Αδριατικής.

Μπήκε δυναμικά στο παγκόσμιο προσκήνιο ως πρωτεύουσα του δυτικού τμήματος της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας το 402 μ.Χ. υπό τον Ονώριο. Στη συνέχεια πέρασε σε βησιγοθικά και κυρίως οστρογοθικά χέρια, αποτελώντας από το 493 την έδρα του βασιλιά Θεοδώριχου.

Οι Οστρογότθοι είχαν εκχριστιανιστεί και συνυπήρχαν ομαλά με τους Λατίνους σε ένα θρησκευτικά ανεκτικό κράτος αλλά είχαν το μειονέκτημα να ακολουθούν τη διδασκαλία του Αρείου. Έτσι, στο όνομα της καταπολέμησης των αιρέσεων, ο Ιουστινιανός βρήκε ένα καλό πρόσχημα να επεκτείνει την κυριαρχία του στην ιταλική χερσόνησο, να στείλει τον στρατηγό Βελισάριο εναντίον τους και να καταλάβει την πόλη το 540. Το βυζαντινό Εξαρχάτο διήρκεσε 200 χρόνια ενώ στη συνέχεια ήρθαν οι Λομβαρδοί, οι Φράγκοι και κάμποσοι ακόμα κατακτητές. «Όταν θέλω να κατανοήσω την ιταλική ιστορία, παίρνω ένα τραίνο και πάω στη Ραβένα», είχε πει ο ιστορικός Αρνάλντο Μομιλιάνο.

Από τους 5ο και 6ο αιώνες σώζονται οχτώ μνημεία, που με τα ψηφιδωτά τους, εξάισια δείγματα της παλαιοχριστιανικής και βυζαντινής τέχνης, έχουν εγγραφεί την εξέχουσα θέση της πόλης στη λίστα της Unesco. Τα ψηφιδωτά της Ραβένας, στάση προτεραιότητας για όσους σπουδάζουν Αρχαιολογία ή Τέχνη, έχουν εμπνεύσει διαχρονικά καλλιτέχνες, λ.χ. τον ζωγράφο Γκούσταφ Κλιμτ. Τα μνημεία είναι επισκέψιμα με ενιαίο εισιτήριο και ένας γύρος του ιστορικού κέντρου περιλαμβάνει τα εφτά.

Ξεκινάμε από τα δύο επιφανέστερα στα βορειοδυτικά, το Μουσολείο της αδελ-

φής του Ονώριου Γάλλας Πλακιδίας (Galla Placidia) με τη μαγική ατμόσφαιρα, που δημιουργεί ο μπλε έναστρος ουρανός της οροφής, και τον Άγιο Βιτάλιο, τη μόνη μεγάλη εκκλησία της ιουστινιανικής εποχής, που σώζεται ανέπαφη.

Στα ψηφιδωτά των πλαϊνών τοίχων της κόγχης απεικονίζονται ο Ιουστινιανός και η Θεοδώρα με τις ακολουθίες τους. Το ελαφρώς σκυθρωπό πρόσωπο του αυτοκράτορα συμπεριλαμβάνεται, ύστερα από την απόφαση κάποιας δημοτικής αρχής, και στο έμβλημα των Ιωαννίνων, καθώς στην εποχή του αποδίδεται, αν και υποαμφισβήτηση, η ίδρυση της πόλης μας.

Νοτιότερα βρίσκονται το Βαπτιστήριο των Ορθοδόξων ή του Νέωνος και το Παρεκκλήσιο του Αγίου Ανδρέα στον πρώτο όροφο του Αρχιεπισκοπικού Μουσείου, όπου ο Χριστός και οι συνεχιστές του αναπαρίστανται ως πολεμιστές εναντίον των αιρετικών. Στα ανατολικά τέλος συναντάμε τα οστρογοθικά μνημεία, τη Βασιλική του Αγίου Απολιναρίου του Νέου με δύο μεγάλες πομπές ανδρών και γυναικών μαρτύρων, το Βαπτιστήριο των Αρειανών και λίγο έξω από το ιστορικό κέντρο το Μουσολείο του Θεοδώριχου, την κατασκευή του οποίου ο αρχιτέκτονας Μανόλης Κορρές θεωρεί «επίτευγμα μηχανικής σκέψης», βλ. <https://www.kathimerini.gr/culture/arts/1045259/to-mystirio-tis-ravennas-grifos-aionon/>.

Κοντά του βρίσκεται το φρούριο Μπρανκαλεόνε, κατάλοιπο της 70χρονης βενετοκρατίας, που έχει μετατραπεί σε πάρκο. Αν και ο κορυφαίος εκπρόσωπος της ελληνικής ταξιδιωτικής λογοτεχνίας Κώστας Ουράνης, στη συλλογή του «Ιταλία» του 1953, είχε περιγράψει μια πόλη παρακμαϊκή και πένθιμη, η δική μου αίσθηση είναι διαμετρικά αντίθετη.

Βρήκα τη Ραβένα λαμπερή και γεμάτη κόσμο στο πεζοδρομημένο μεσαιωνικό κέντρο, που περιβάλλει την Πιάτσα ντελ Πόπολο, ακόμα ένα έργο της βενετσιάνικης πολεοδομίας. Πολύ κοντά βρίσκεται η πλατεία του Αγίου Φραγκίσκου με την ομώνυμη εκκλησία του 5ου αιώνα. Εδώ αρχίζει η «ζώνη της σιωπής», που διαμορφώθηκε ως περιοχή σεβασμού στη μνήμη του Δάμηνα κατά τον μεσοπόλεμο, με την υποστήριξη του μουσολινικού καθεστώτος. Στον πολιτικό εξόριστο και περιπλανώμενο ποιητή πρόσφερε καταφύγιο ο άρχοντας της πόλης Γκουίντο των Πολέντα

για τα τελευταία, και ίσως πιο ήρεμα, χρόνια της ζωής του μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1321. Εδώ ολοκλήρωσε τη «Θεία Κωμωδία», ένα φανταστικό ταξίδι του ποιητή στις 3 επικράτειες του κόσμου των νεκρών (Κόλαση, Καθατήριο, Παράδεισο), με οδηγούς αρχικά τον Βιργίλιο και στη συνέχεια την παντοτινή αγαπημένη του Βεατρίκη Πορτινάρι, που χάθηκε στα 24 χρόνια της.

Αιώνες αργότερα οι μοναχοί της Ραβέννας αρνήθηκαν να επιστρέψουν τα οστά του στην αφιλόξενη όσο ζούσε Φλωρεντία και τα έκρυψαν, για να βρεθούν τυχαία το 1865 σε ένα ξύλινο κουτί και να τοποθετηθούν στο ταφικό του μνημείο. Η γενέτειρα περιορίστηκε να προσφέρει το λάδι του καντηλιού. Ο νεοκλασσικός τάφος του Ντάντε είναι τόπος διαρκούς προσκυνήματος και εκδηλώσεων, απαγγελιών κλπ. ενώ τον Μάιο διοργανώνεται στην πόλη το Festival Dantesco.

Στο γειτονικό φραγκισκανικό μοναστήρι στεγάζεται το Μουσείο του ποιητή, ένα ταξίδι στην ιστορία και τη φαντασία, με πολλά κειμήλια και τη βοήθεια των σύγχρονων τεχνολογιών.

Μία από τις αίθουσες ονομάζεται του Μοντεβιδέο, καθώς η διακόσμησή του χρηματοδοτήθηκε εξ ολοκλήρου από τις ιταλικές μεταναστευτικές κοινότητες της Ουρουγουάης, δείγμα της διαχρονικής εμβέλειας του ποιητή. Που έγινε ακόμη και γκράφιτι σε τοίχο, έργο του Βραζιλιάνου καλλιτέχνη Κόμπρα. Η σχέση της Ραβέννας με το νερό είναι ένα ιδιαίτερο κεφάλαιο. Ιστορικά περιβαλλόταν

από ποτάμια, βαλτοτόπια και λιμνοθάλασσες, που απαίτησαν έργα διευθέτησης ανά τους αιώνες. Καθώς οι προσχώσεις μετέφεραν την ακτή ανατολικότερα, το ιστορικό της λιμάνι επικοινωνεί με τη θάλασσα με το τεχνητό κανάλι Κορσίνι ή Καντιάνο του 18ου αιώνα. Η διάνοιξή του δεν ευνόησε μόνο τις θαλάσσιες μεταφορές αλλά και την εγκατάσταση ναυπηγείων και βιομηχανιών στις όχθες του, που προκάλεσαν πολλά προβλήματα ρύπανσης μέχρι τη δεκαετία του 1970. Σήμερα η περιοχή είναι στο επίκεντρο προγραμματικών αστικής ανάπτυξης και βιομηχανικής αρχαιολογίας και προσφέρεται για περιπάτους με στάση για καπουτσίνο ή ποτό.

Το αρχαίο λιμάνι όμως της πόλης, χρονολογούμενο από την εποχή του Ρωμαίου αυτοκράτορα Αυγούστου, βρίσκεται 8 χιλιόμετρα νοτιότερα, στην τοποθεσία Classe (Κλάση), που σήμερα έχει μετατραπεί σε αρχαιολογικό πάρκο. Η ιστορία του λιμανιού, που έκανε τη Ραβέννα μια πολυεθνική πόλη του Μεσαίωνα, αναπλάθεται υποδειγματικά στο Μουσείο Classis, πρώην εργοστάσιο παραγωγής ζάχαρης.

Σε μικρή απόσταση βρίσκεται το σημαντικότερο μνημείο του αρχαιολογικού πάρκου, ένας ακόμα Άγιος Απολινάριος εντός της λίστας της Unesco. Στα ψηφιδωτά της βασιλικής στην Κλάση ο πολιούχος της Ραβέννας απεικονίζεται στο κέντρο ενός αγροτικού τοπίου με ζώα, πτηνά και φυτά. Η εικόνα ολοκληρώνεται με τη μεγάλη πινέτα, τον αρχέγονο πευκώνα, που ο Δάντης περιέγραψε ως επίγειο παράδεισο στη «Θεία Κωμωδία».

Καθώς η περιφέρεια της Εμίλια Ρομάνια θεωρείται η γαστρονομική πρωτεύουσα της Ιταλίας, δεν θα δυσκολευτείτε στο καλό φαγητό. Κυριαρχούν τα ζυμαρικά και έχετε να επιλέξετε μεταξύ των γεμιστών cappelletti, των pasatelli με ζωμό κοτόπουλου, της γαριδομακαρονάδας και του ριζότου με θαλασσινά.

Η riadina είναι η γνωστή πίτα, που μπορεί να γεμίσει με σιδήποτε, ενώ την τοπική λίστα εδεσμάτων συμπληρώνουν τα μύδια, η σούπα χελιού και το μαλακό τυρί σκουακερόνε. Συνοδεύστε το γεύμα σας με κόκκινο κρασί Σανγκιοβέζε (αίμα του Δία) ή με γλυκό αφρώδες Λαμπρούσκο.

Η ακτή της Αδριατικής και προς τις δύο κατευθύνσεις είναι γεμάτη από υπερκορεσμένες το καλοκαίρι παραλίες, υγροτόπους και γραφικούς ιστορικούς οικισμούς, όπως το Κομάκιο στα βόρεια και το Τσεζενάτικο στα νότια, όχι μακριά από τον Ρουβίκωνα - τον ποταμό του Ιουλίου Καίσαρα όχι την πολιτική οργάνωση! Μια πιο απαιτητική σε χρόνο εκδρομή θα σας φέρει στην Φεράρα, την αναγεννησιακή πόλη του οίκου των Έστε, επίσης ανήκουσα στη λίστα της Unesco, και πατρίδα ή έδρα πολλών λογοτεχνών - Αριόστο, Τορκουάτο Τάσο, Τζόρτζιο Μπασάνι κλπ. - αλλά και του σκηνοθέτη Μικελάντζελο Αντονιόνι.

Σημειωτέον ότι η Φεράρα και οι υγρότοποι του Πάδου είναι από τις πιο φιλομογραφημένες περιοχές της Ιταλίας, αριθμώντας κάπου 300 παραγωγές.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ:

■ Η Aegean συνδέει το αεροδρόμιο της Μπολόνια με τη Θεσσαλονίκη και η Ryanair με την Αθήνα και εποχικά με Κέρκυρα και Άκτιο.

■ Από κει το γρήγορο τρένο για τον σταθμό της Μπολόνια χρειάζεται 10 λεπτά και η διδρομή για τη Ραβέννα 1 ώρα και ένα τέταρτο. Εάν συνδυάσετε και τη Φεράρα, από αυτή υπάρχει λεωφορείο κατευθείαν για το αεροδρόμιο.

■ Η Μίνοαν έχει διακόψει την πορθμειακή γραμμή Ηγουμενίτσας - Ραβέννας. Και αυτή και η ANEK εξακολουθούν πάντως να «πιάνουν» στην Ανκόνα (διάρκεια ταξιδιού 17 με 19 ώρες). Στη συνέχεια χρειάζεται λεωφορείο για τον σταθμό και τρένο για τη Ραβέννα, που απέχει πάνω από 2 ώρες.

Ο Νίκος Ξανθόπουλος, στα μέσα της δεκαετίας του «60, μέσα από τις ταινίες της εμπορικότατης ΚΛΑΚ ΦΙΛΜ, κατέστη ένας από τους πιο αγαπημένους ηθοποιούς του κοινού και ειδικά στις φτωχογειτονιές της Αθήνας και της περιφέρειας. Εκεί που οι μάντρες των θερινών σινεμά ή οι προχειροφτιαγμένες αίθουσες φιλοξενούσαν τακτικότερα τις ταινίες του και γινόταν πανικός.

«Τι παίζει σήμερα το σινεμά;»

–«Το παιδί του λαού». Τη δεκαετία του «60 δεν χρειαζόνταν άλλες κουβέντες ή πληροφορίες για την ταινία. Και μόνο οι φωτογραφίες του Νίκου Ξανθόπουλου στις προθήκες των σινεμά, ήταν αρκετές για να σημάνει συναγεμρός στη γειτονιά, να φτάσει το μήνυμα ακόμη και στη γερόντισσα που έβγαινε από το σπίτι στα περιθώρια του δρόμου της μόνο ή για την κυριακάτικη λειτουργία.

Σε αυτές τις γειτονιές με τα λασπόνερα και τους κινηματογράφους που φύτευαν και άνθιζαν καλύτερα και από τις λαχανίδες, οι ταινίες του Νίκου Ξανθόπουλου έκοψαν αμέτρητα εισιτήρια. Ουδείς μπορεί να υπολογίσει πόσα εκατομμύρια εισιτήρια έκοψαν στη λεγόμενη τότε β' προβολή οι ταινίες του, διότι τότε στοιχεία είχαμε μόνο για τις ταινίες α' προβολής. Δηλαδή, τα εισιτήρια που κοβόντουσαν μόνο σε Αθήνα και Πειραιά. Και επειδή, δεν ήταν λίγοι εκείνοι που έβλεπαν και δυο, τρεις και δεκατρείς φορές την ίδια ταινία με το ίνδαλμα του λαού, μάλλον μιλάμε για πολλά εκατομμύρια εισιτήρια. Άλλωστε, η ΚΛΑΚ ΦΙΛΜ εκείνη τη δεκαετία έγινε η τρίτη, μπορεί και η δεύτερη, εμπορικότερη εταιρεία παραγωγής ταινιών στην Ελλάδα, ενώ πρέπει να σημειωθεί ότι αρκετές από τις ταινίες του δεν πέρασαν ποτέ από την α' προβολή και πήγαν κατευθείαν στις συνοικίες της Αθήνας ή της επαρχίας.

Μιλάμε για ένα φαινόμενο, που σήμερα δύσκολα μπορεί να καταλάβει κανείς τους λόγους της επιτυχίας του, με τα, πολλές φορές εξόφθαλμα, μελοδράματα στα οποία πρωταγωνιστούσε. Μελοδράματα που λειδόρησαν οι κριτικοί, οι αστοί και οι διανοούμενοι της εποχής. Ενίοτε και η Αριστερά, χωρίς, όμως, να φανερώσει την αμηχανία της μπροστά στην απίστευτη επιτυχία του Ξανθόπουλου και του μόνιμου σκηνοθέτη του Απόστολου Τεγόπουλου.

Συμπληρώνοντας 90 χρόνια από τη γέννησή του (14 Μαρτίου 1934), είναι ευκαιρία να θυμηθούμε τη δύσκολη πορεία του Νίκου Ξανθόπουλου προς την κορυφή, τους λόγους της επιτυχίας του και στο λαϊκό τραγούδι και την αναγνώρισή του ως το «παιδί του λαού».

Ο Νίκος Ξανθόπουλος γεννήθηκε στην προσφυγική γειτονιά της Νέας Ιωνίας, όπου μεγάλωσε μέσα στη φτώχεια και σε δύσκολες συνθήκες. Παιδί πόντιων προσφύγων, με τον πατέρα του, που ήταν κατά περίπτωση τσαγκάρης και ψαράς, να φυλακίζεται κατά τη διάρκεια της κατοχής για την αντιστασιακή του δράση. Μεγάλωσε με τη μάνα του, ακόμη μία ηρωίδα, που φρόντισε για την ανατροφή του παιδιού της, καθώς ο πατέρας του είχε το συνήθειο να «εξαφανίζεται» για μεγάλα χρονικά διαστήματα. «Μια μέρα πήγε να πάρει κρασί και έκανε να γυρίσει έξι μήνες...», έγραψε στη βιογραφία του, που κυκλοφόρησε το 2005 με τίτλο «Όσα θυμάμαι και Όσα Αγάπησα». Στα εφηβικά του χρόνια θα αποκτήσει δελτίο στην αγαπημένη του ομάδα ως αθλητής. Την «ΑΕΚάρα» του, στην οποία παρέμεινε πιστός ως το τέλος. Έχοντας ως ίνδαλμά του τον Μάνο Κατράκη, θα αποφασίσει από μικρός να ασχοληθεί με την ηθοποιία, πηγαίνοντας να σπουδάσει στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου, ενώ την πρώτη του εμφάνιση στο θέατρο την έκανε το 1957 στον θίασο της Κυρίας Κατερίνας, με την κομεντί «Βιργινία». Η Κυρία Κατερίνα, υπήρξε για τον Ξανθόπουλο η δασκάλα του, ενώ στη συνέχεια κατάφερε να συνεργαστεί και με το ίνδαλμά του Μάνο Κατράκη και τον θίασό του, στο «Τραγούδι του νεκρού αδελφού».

Το 1958 θα κάνει το ντεμπούτο του στον κινηματογράφο, στην κωμωδία του Φίλιππα Φυλακού «Το Εισπρακτοράκι», ενώ στη συνέχεια έπαιξε τον κακό και σκληρό τύπο σε δευτερογενείς ρόλους, μέχρι να έρθει η δεκαετία του '60 για να συνεργαστεί με τον παραγωγό και σκηνοθέτη Απόστολο Τεγόπουλο, απογειώνοντας την καριέρα του.

ΚΛΑΚ ΦΙΛΜ ΚΑΙ ΜΕΛΟΔΡΑΜΑ

Με την ΚΛΑΚ ΦΙΛΜ και σκηνοθέτη τον Τεγόπουλο, θα γυρίσει 24 ταινίες, έχοντας ως συμπρωταγωνιστές πολλούς ηθοποιούς του Εθνικού Θεάτρου, από Μάνο Κατράκη και Παντελή Ζερβό, μέχρι Ελένη Ζαφειρίου και Θόδωρο Μορίδη. Όλες με μελοδραματικά σενάρια και μελό σκηνοθεσία, που τον τυποποίησαν σε ρόλους φτωχού και κατατρεγμένου, μονίμως αδικημένου, θαρραλέου παλικαριού, που θα κάνει τα πάντα για την αγάπη του, το φτωχοκόριτσο ή το πλουσιοκόριτσο, που θα αρνηθεί τον σκληρό πατέρα της ή καλύτερα θα τον φέρει στον ίσιο δρόμο. Ταινίες, με κραυγαλέους, τίτλους όπως «Περιφρόνα με Γλυκιά μου» (1965), «Κάποτε Κλαίνε και οι Δυνατοί» (1967), «Άδικη Κατάρτα» (1967), «Ξεριζωμένη Γενιά» (1968), «Ταπεινός και Καταφρονεμένος» (1968) «Η Σφραγίδα του Θεού» (1969),

Με τον Γ. Μανισαλή στη Σαλονίκη

Η καλή φωνή και ο Καλδάρης

ΤΑ ΦΤΩΧΙΚΑ παιδικά του χρόνια, η αγάπη του για τους απλούς ανθρώπους και τους αγώνες τους για επιβίωση, του έδωσαν μία φυσικότητα στους ρόλους του, ενώ αξιοποίησε και την καλή του φωνή, με τη βοήθεια του Απόστολου Καλδάρη, ερμηνεύοντας λαϊκά τραγούδια, κάνοντας τεράστια επιτυχία και ως τραγουδιστής. Μάλιστα, ηχογράφησε εννέα δίσκους και 55 σινγκλ, ενώ εμφανίστηκε σε μεγάλα κέντρα διασκέδασης και έκανε περιδείξεις σε όλο τον κόσμο, με πρωτοφανή επιτυχία.

«Φτωχογειτονιά Αγάπη μου» και το επικό «Η Οδύσσεια ενός ξεριζωμένου» (1969).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΣΙΝΕΜΑ MADE IN GREECE

Σήμερα, οι ταινίες του έχουν κυρίως μία νοσταλγική αξία, ενώ οι νεότεροι τις περισσότερες φορές συγκρατούν τα γέλια τους, για να μην προσβάλουν τη γιαγιά ή τον παππού που προσπαθούν να συγκρατήσουν τα δάκρυά τους.

Τη δεκαετία του '60 όμως, ήταν εντελώς διαφορετικές οι καταστάσεις και συνθήκες. Τεράστια τμήματα του πληθυσμού ζούσαν μέσα στη φτώχεια, σε γειτονίες που δεν είχαν ούτε τρεχούμενο νερό ή αποχέτευση, βίωναν την εκμετάλλευση αυτών που πλούτισαν ακόμη και μέσα στην κατοχή, ενός συστήματος εξουσίας ανάληπτου και πολλές φορές εκδικητικού. Επιπλέον, εκατοντάδες χιλιάδες άν-

θρωποι έπαιρναν το δρόμο της ξενιτιάς για ένα καλύτερο αύριο, θερμαίνοντας τις γερμανικές φάμπρικες. Ιστορίες, που περιέγραφαν οι ταινίες του Ξανθόπουλου, έστω και αν δεν είχαν το υπόβαθρο να μιλήσουν για τα βαθύτερα αίτια, να περάσουν μηνύματα αφύπνισης, όπως στην Ιταλία και γενικότερα στην Ευρώπη, όπου υπήρχε ένας ξεσηκωμός με το πολιτικό και μάχιμο σινεμά. Όμως, ας μην κρίνουμε με αυστηρότητα τα απλοϊκά μελοδράματα του Τεγόπουλου, καθώς οι εποχές ήταν δύσκολες και για την τέχνη, με την επιβολή του αστυνομικού κράτους και στη συνέχεια με τη δικτατορία των συνταγματαρχών.

Ο Νίκος Ξανθόπουλος αποτραβήχτηκε από το σινεμά στις αρχές της δεκαετίας του '70, επέστρεψε για λίγο παίζοντας σε τηλεοπτικές σειρές, έκανε και δυο τρεις βιντεοταινίες, ενώ η τελευταία του εμφάνιση στο πανί ήταν το 1995 στην ταινία

του Γιώργου Ζερβουλάκου «Με τον Ορφέα τον Αύγουστο».

Την προσωπική του ζωή την άφησε έξω από τα φώτα της δημοσιότητας, ενώ για πολλά χρόνια έζησε μόνο με την οικογένειά του, τα τέσσερα παιδιά του, έπειτα από δυο γάμους και τα πέντε του εγγόνια και τους καλούς του φίλους, αποτραβηγμένος στο κτήμα του στην Παιανία. Ο «Ρομπέν των Δασών» του ελληνικού σινεμά, που λάτρεψαν γυναίκες και άνδρες, θα πεθάνει, έπειτα από πολλά προβλήματα υγείας, πέρσι, στις 22 Ιανουαρίου του 2023. Ο Νίκος Ξανθόπουλος, μπορεί να μην άφησε πίσω του κανένα σπουδαίο κινηματογραφικό έργο, αλλά πάντα θα μας θυμίζει μία εποχή που η αυθεντική του λαϊκότητα ήταν συνώνυμο της καλοσύνης, της παλικαριάς, της θυσίας. Και βεβαίως το κουράγιο που έδινε στον λαό, με τον βαθύ χαρακτηριστικό αναστεναγμό του, μπροστά σε οποιοδήποτε πρόβλημα.

ΕΝΑ ΑΛΜΠΟΥΜ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

Οι μαύρες μέρες των Depeche Mode

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Στις 17 Μαρτίου του 1986, 38 χρόνια πριν δηλαδή (μπρρρ...) οι Depeche Mode κυκλοφόρησαν ένα από τα καλύτερα άλμπουμ τους, καθώς και ένα από τα πιο επιδραστικά στον συνθ ήχο: το Black Celebration. Μέχρι τότε είχαν ήδη τέσσερα άλμπουμ και αρκετές επιτυχίες, μεταξύ των οποίων το Some Great Reward του '84 και το Construction Time Again, όπου ο διαβολικός Μάρτιν Γκορ

«έσπερνε» χιτάκια που δημιουργούσαν φήμη, χρήμα και... compilations.

Το Black Celebration ήρθε μετά από δύο τέτοιες συλλογές και ήθελε να είναι πιο dark. Τω καιρώ εκείνω, το dark wave ήταν στα πολύ πάνω του και ο Γκορ ήθελε κάτι λιγότερο από το People are People και κάτι περισσότερο από το Master and Servants. Έτσι λοιπόν προέκυψε το Black Celebration που είχε αρκετές συλλογικές συνθέσεις, και τους Γκάχαν-Γκορ σε μεγάλα κέφια και στα φωνητικά. Τα δύο ρητορικά ερωτήματα, τα «A Question of Lust» και «A Question of Time» είναι επιβλητικά,

όπως επίσης και το Fly on the Windscreen και φυσικά, το Stripped.

Το άλμπουμ είναι η χαρά του sample, όπου περνάνε μεταξύ άλλων μηχανές, ο Τσώρτσιλ κ.α., αλλά και του Άντι Φλέτσερ, μακαρίτη εδώ και μερικά χρόνια.

Το άλμπουμ, παρότι δεν έπεισε ιδιαίτερα τους κριτικούς, έγινε ένα από τα κλασικά ανάμεσα στο πλήθος πιστών των Depeche Mode, αλλά και ένα πρότυπο για τύπους σαν τον Τρεντ Ρέζγορ και αργότερα, τους Rammstein, που απέδωσαν και φόρο τιμής με μια διασκευή στο Stripped.